utrumque compaternitas est contracta. Hoc dicit cum ca. Super eo. infrà eod.

t *Cap.* 1. *eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. sub Alex. III. *p.* 32. *cap.* 1.

UTRUM autem [t] filii aut filiæ ante vel post compaternitatem geniti possint adinvicem copulari, Canones secundùm diversorum locorum consuetudines contrarii inveniuntur [2]. Et licèt primus Canon exinde editus, natos post compaternitatem ad invicem copulari prohibeat; alter tamen Canon posteriùs editus, primum videtur corrigere, per quem statuitur, ut sive ante, sive post compaternitatem geniti sunt, simul possint conjungi, exceptâ illa personâ duntaxat, per quam ad compaternitatem venitur. Unde nobis videtur, ut secundùm posteriorem Canonem debeat observari, nisi consuetudo Ecclesiæ, quæ scandalum generet, aliter se habere noscatur.

¶ PITH. [1] *Utrum autem, &c.*] Vide Ant. Augustin. *tit.* 11. *Collect.* 1. *lib.* 4. *Can.* 53. *Synod.* 6. *in Trullo. L. final. C. de Nuptiis.*

[2] *Canones, &c. contrarii inveniuntur.*] *Can.* 4. *& 5. caus.* 30. *quæst.* 3. *Lib.* 2. *Jur. Oriental. pag.* 194. *& seq. & pag.* 295. Theod. Balsam. *in Nomocan. pag.* 222.

II. IDEM eidem. [c. an. 1180. *Romæ in Campaniam.*]

Compaternitas scienter vel ignoranter superveniens inter conjuges, conjugium non dissolvit.

u *Cap.* 2. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

SI vir vel mulier scienter [u] vel ignoranter filium suum de sacro fonte susceperit, an propter hoc separari debeant? Consultationi tuæ taliter respondemus, quòd quamvis generaliter sit institutum ut debeant separari, quidam tamen humaniùs sentientes, aliter statuerunt. Ideò nobis videtur, quòd sive ex ignorantia, sive ex malitia id fecerint, non sunt ab invicem separandi, nec alter alteri debitum debet subtrahere, nisi ad continentiam servandam possint induci: quia si ex ignorantia id factum est, eos ignorantia excusare videtur: si ex malitia, eis sua fraus non debet patrocinari vel dolus.

III. IDEM Vigilien. [3] Episcopo. [c. an. 1180. *Romæ in Apuliam.*]

Filii duorum Compatrum, per quorum neutrum deventum est ad compaternitatem, licitè invicem contrahunt matrimonium: si tamen subest consuetudo impediens & diriments talia matrimonia, servanda est loci consuetudo.

Hoc dicit secundùm intellectum magis communem, attingendo mentem Capituli.

x *Cap.* 3. *eod. tit. in* 1. *Compil.* Vid. Trid. Conc. initio tituli citatum.

SUper eo [x] quod à nobis tua Fraternitas requisivit de duorum Compatrum filiis: Respondemus, quòd si tales filii fuerint, per quorum alterum, vel utrumque parentes ad compaternitatem venerunt, eos conjungi nulla ratione sustineas, & conjunctos Pontificali auctoritate non differas separare. Ceterùm si per neutrum eorum ad compaternitatem ventum fuerit, de his te volumus consuetudinem tuæ Metropolitanæ Ecclesiæ, vel aliarum circumpositarum inquirere, & diligentiùs imitari; ita quòd si ejusdem Ecclesiæ consuetudo habeat inter eos non sustinere conjugium fieri, nec factum firmitatis robur habere; tu simili modo in Ecclesia tibi commissa conjugium hujusmodi fieri non permittas: & si quos taliter conjunctos inveneris, juxta earumdem Ecclesiarum consuetudinem ipsos separare [y] ab invicem non [z] omittas. Verùm si de consuetudine habeatur, ut talia conjugia permittantur, in Ecclesia tua dissimulare poteris, ita quòd nec contradicere, nec tuum videaris præstare assensum: quia sicut grave est antiquam consuetudinem circumadjacentium Ecclesiarum super his contemnere, sic quoque gravius videtur, si propter eam hujusmodi conjugiis tuum indulges assensum, cùm possit sic in exemplum assumi.

[y] separari, [z] dimittas.

¶ PITH. [3] *Vigilien.*] *V Vigorn.*

IV. CLEMENS III. [c. an. 1190. *Romæ.*]

Inter patrem baptizati, & uxorem levantis priùs ab eo cognitam, contrahitur compaternitas efficax ad matrimonium dirimendum.

a *Cap.* 1. *eod. tit. in* 11. *Compil.*

MArtinus [a] Bertham duxit uxorem, Tebergam sibi copulavit Lotharius, qui Berthæ & Martini filium de sacro fonte suscepit. L. verò & B. sublatis de medio, M. cum T. præfata contraxit. Nos autem consultationi tuæ taliter duximus respondendum, quòd cùm secundùm verbum Domini, vir & mulier efficiantur per connubium una caro, liquidum est Tebergam non posse matrimonialiter copulari Martino, qui Compater ejus fuerat, cum quo una caro Teberga noscitur extitisse.

V. IDEM. [c. an. 1190. *Romæ.*]

Compaternitas per Catechismum contracta, impedit matrimonium contrahendum; sed contractum non dirimit.

b *Cap.* 2. *eod. tit. in* 11. *Compil.* Vide citatos *in c. proximè præcedenti.*

c *al.* quendam.

COntracto [b] matrimonio [4] inter P. & A. uxorem suam, quidam consanguinei ejusdem A. contra matrimonium objecerunt, quòd eadem in primo sacrati salis pabulo filium quondam [c] concubinæ ipsius P. tenuit: [*Et infrà* α.] Verùm, si constaret vera esse quæ diximus, non ideò tamen contractum matrimonium solveretur: quæ res vix contrahendo matrimonio impedimentum afferret. Ideóque mandamus, quatenus præfato P. auctoritate nostra injungas, ut memoratam A. sicut uxorem maritali affectione pertractet, & carnale debitum ab ea licenter exigat & persolvat, sive ipsam ante matrimonium contractum cum P. sive postea constiterit hoc egisse: dum tamen si in fraudem hoc fecerit causâ matrimonii separandi, pœnitentiam pro præsumptione accipiat, matrimonio in sua firmitate durante.

[α *Cùm fuit primùm in Ecclesia Dei inductus, & propter hoc tuam præsentiam adeuntes, dicebant ipsam debere à viro per tuum judicium separari. Tua verò F. sicut accepimus, causâ non cognitâ iis carnale commercium interdixit, prohibens etiam ipsi P. ne debitum ab uxore requireret.*]

¶ PITH. [4] *Contracto matrimonio, &c.*] Vide *Can.* 63. *& seq. de Consecrat. distinct.* 4.

VI. INNOCENTIUS III. Episcopo & Archidiacono Linconien. [5] [c. an. 1212. *Romæ in Angliam.*]

Inter patrem Baptizati, & levantem seu tenentem Baptizatum, contrahitur cognatio spiritualis valida ad impediendum, & dirimendum matrimonium pòst contractum.

d *Cap.* 1. *eod. tit. in* 111. *Compil.* concordat Concilium Trid. *Sess.* 24. *de refor. matr. c.* 2. Adde citatos in superioribus.

e Ex.

VEniens [d] ad Apostolicam Sedem C. [e] Anglicus: [*Et infrà* α.] Mandamus, quatenus si constiterit H. mulierem prædicti viri filium de sacro fonte levasse antequam eam desponsasset uxorem, vos inter eos divortium, appel. postposita, celebretis.

[α *Natione, nobis exposuit, quòd cùm olim in adolescentia constitutus mulieri cuidam adhæsisset, quam tamen quidam alius antè cognoverat, de consilio matris suæ factum est ut eadem mulier quendam puerum quem de alia soluta ipse susceperat, de sacro fonte levaret, ad suspicionem & infamiam utriusque delendam. Deinde verò cùm in ejus amore vehementiùs exarderet, absque consilio amicorum eam clanculò desponsavit. Cumque prolem ex ea procreare non posset, & increpationes à patre suo gravissimas sustineret, quòd eam desponsando deliquerat revolvens in animo, ipsâ dimissâ, causâ orationis Hierosolymam est profectus. Verùm cùm idem rediens de partibus transmarinis, prolem eam suscepisse ab alio inveniisset, ei noluit adhærere; sed propter adulterium quod commisisse taliter videbatur, eâ omninò dimissâ, ad longinquam se transtulit regionem, & ad Ebugien. tandem veniens civitatem, quandam ibidem cum terra & dote decenti sibi matrimonialiter copulavit, de qua prolem se confessus est suscepisse. Ea propter F. v. per Ap. S.*]

¶ PITH. [5] *Episcopo & Archidiacono Linconien.*] *Episcopo Lincolienſi, & Decano de Hsmbenduno*, alias *de Hontedouo.* Extat integra 247. *Epist. Innoc.* Henricus Huntendunensis Archidiaconus scripsit Historiam Anglorum *anno Gratiæ* 1135.

VII. IDEM Magistro S. [6] Cano. Herforden. [c. an. 1212. *Romæ in Angliam.*]

Si filii duorum Compatrum, per quorum alterum deventum est ad compaternitatem, matrimonium contrahant, separantur; & tempore contractûs scientes impedimentum, illud denunciare tenentur.

f *Cap.* 2. *eod. tit. in* 111. *Compil.* Vide Sect. 4. *sent. dist.* 42. *q.* 2. *art.* 3.

g contraxerint.

TUa [f] nos duxit Discretio consulendos, an natus ante compaternitatem, filiam Compatris patris sui vel Commatris sibi possit matrimonialiter copulare? & si contraxit [g], an debeant separari? & an conscii talis matrimonii teneantur illud in publico accusare? Super quo respondemus, quòd hujusmodi personæ non possunt matrimonium contrahere: & si contraxerint, possunt ab invicem separari; & qui contractum sciverint, debent Ecclesiæ illud nunciare.

¶ PITH. [6] *Magistro S.*] *Magistro Sancio de Melun.*

VIII. GREGORIUS IX. [c. an. 1235. *Romæ.*]

Inter baptizatum & filium baptizantis, oritur cognatio spiritualis impedient & dirimens matrimonium inter eos contrahendum. Hoc dicit.

h *Cap.* 1. *de cogn. spirit. lib.* 6. B. Th. 4. *sent. dist.* 42. *q.* 1. *art.* 2. & Durandum *eod. dist. q.* 1.

i extiterat.

EX literis [h] vestris accepimus, quòd cùm Martha mulier coram Officiali Cantuarien. Alanum peteret in virum, & se adhidatam ab eo ac carnaliter cognitam, per testes idoneos probavisset: dictorum tandem testium depositionibus publicatis, idem A. excipiendo proposuit, quòd eam habere non poterat in uxorem, pro eo quòd ipsum pater mulieris ejusdem, qui Sacerdos extitit [i], baptizavit. Sed eum idem Officialis exceptione hujusmodi non admissa, definitivam tulerit sententiam contra ipsum, & idem ad Sedem Apostolicam appellaverit: Mandamus, quatenus [7] si ita est, eundem A. super hoc ab impetitione mulieris absolvatis ipsius, eidem mulieri perpetuum silentium imponentes.

¶ PITH. [7] *Mandamus, quatenus, &c.*] Derogatum huic capiti, Concilii Tridentini decreto.

k Vide Magist. 4. *sent. dist.* 42. & ibi B. Thom. *q.* 2. *art.* 1. 2. & 3. & Durandum *q.* 1.

DE COGNATIONE [k] LEGALI.

TITULUS XII.

I. NICOLAUS ad Consulta Bulgarorum [1]. [c. an. 862. *Romæ in Dacian.*]

Inter adoptatum & filium adoptantis non potest durante adoptione consistere matrimonium.

l *C. unic. eod. tit. in* 1. *Compil.*

SI qua [l] per adoptionem mihi soror esse cœperit, quamdiu durat adoptio inter me & ipsam, nuptiæ consistere non possunt.

¶ PITH. [1] *Ad Consulta Bulgarorum.*] *Ad Consules Bulgarorum.*

m Vid. Conc. Trid. *sess.* 24. *de reform. c.* 4.

DE EO [m], QUI COGNOVIT CONSANGUINEAM UXORIS SUÆ, VEL SPONSÆ [1].

TITULUS XIII.

n Med. *al.* Mentian.

I. EX CONCILIO apud [n] Metiam [2]. [*in Germania.*]

Affinitas superveniens post matrimonium contractum non solvit matrimonium, sed exactionem debiti impedit, & crimen Incestûs inhabilitat quoad matrimonium contrahendum.

o *Cap.* 1. *eod. tit. in* 1. *Compil.* Vide Burch. *l.* 19. *Decr. cap.* 5. *tit. de fornicatione*, &c.

SI quis [o] cum Filiastra [3] sua scienter fornicatus fuerit? Nec à matre debitum petere, nec filiam unquam habere potest uxorem: nec Filiastra, nec ille ullo unquam tempore aliis se poterunt matrimonio copulare.

¶ PITH. [1] *Vel sponsæ.*] V. C. addit, *vel sponsam consanguinei sui.*

[2] *Apud Metiam.*] 2. V. C. *apud Meldam.*

[3] *Filiastra.*] *Privigna.*

II. ALEXANDER III. Pictavien. Episcopo. [c. an. 1180. *Romæ in Galliam.*]

Affinitas superveniens etiam per illicitum coitum, dissolvit sponsalia de futuro, sed non matrimonium: & incestuosus contrahere non potest.

p *Cap.* 3. *eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *par.* 12. *c.* 4.

q *al.* si sponsa.

VEniens [p] ad nos præsentium lator: [*Et infrà* α.] Inqui. t. t. respon. quòd si matrem sponsæ suæ cognovit, & [q] sponsæ [4] nunquam carnaliter adhæsit, imponenda est ei pœnitentia paulò major, quàm pro adulterio: quâ peractâ, vel parte ipsius [5], poterit ex dispensatione, cum alia matrimonium contrahere. Ceterùm si sponsam cognovit, antequam matrem vel pòst, nunquam eam, vel aliam potest accipere in uxorem.

[α *Nobis Tuæ F. literæ præsentavit, ex quarum tenore perpendimus quòd quandam in uxorem duxerat, quam quidam suasernnt per mensem quo eam duxerat non cognoscere. Contigit autem sicut dicit, quòd pater sponsæ duxit uxorem suam, quæ sponsæ mater erat, quam in ejus lecto tacentem diabolo laudente cognovit. Transactо verò mense tam pater quàm alii propinqui coegerunt ut cum ea matrimonium consummaret, quod facere noluit donec tecum super hoc loqueretur.*]

¶ PITH. [4] *Et sponsæ.*] V. C. addit *verbis præsentibus pactæ.*

[5] *Vel parte ipsius.*] *Cap.* 4. *sup. de tempor. ordin.*

III. IDEM [6]. [c. an. 1180. *Romæ.*]

Non separatur matrimonium ad dictum unius asserentis affinitatem inter conjuges præcessisse.

r *Cap.* 2. *eod. tit. in* 11. *Compil.*

DE illo [r], qui uxorem fratris, antequam ei matrimonio jungeretur se propositi cognovisse: Respondemus, quòd nisi hoc publicum & notorium fuerit, aut idoneis testibus comprobatum: prædictum matrimonium occasione illa ipsum impetere non permittas.

¶ PITH. [6] *Idem.*] VV. *Albanensi Episcopo.*

IV. CELESTINUS III [7]. [c. an. 1195. *Romæ.*]

Incestuosus matrimonium contrahere non debet: sed si contrahit, tenet: & tunc tenetur reddere, sed non potest debitum exigere, & non minus tenetur uxori necessaria administrare.

s *Cap.* 3. *eod. tit. in* 11. *Compil.* Præ aliis vide Sotum 4. *sent. dist.* 37. *q.* 1. *art.* 3.

TRansmissæ [s] nobis tuæ literæ demonstrarunt, quòd C. uxore sua defuncta, filiam ejus privignam, videlicet propriam, copula carnali cognovit; postmodum aliam accipiens in uxorem, cum privigna publicè tanquam canis ad vomitum rediens, illicitam rem committere non expavit. Quia verò super his consilium requisiti, præsenti pagina respondemus, quòd legitimæ uxori cohabitans, & necessaria subministrans, non cognoscat eam, quandiu vixerit, nisi ab ea fuerit requisitus, & tunc ad ipsam non sine gravi cordis dolore accedat: qui etiam pro incestu & adulterio, donec cum ea permanserit, juxta moderamen tui arbitrii pœnitentiam agens, postmodum si supervixerit ei, perpetuò sine spe conjugii permanebit.

¶ PITH. [7] *Celestinus III.*] V. C. *Burdegalensi Archiepiscopo* vel *Burrogaunensi Archiepiscopo.*

V. IDEM. [c. an. 1195. *Romæ.*]

Non separatur matrimonium ad confessionem conjugum, qui dicunt affinitatem præcessisse, etiam si rumor vicinitatis consentiat. Et est casus multùm allegabilis & notabilis.

t *Cap.* 4. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

u referibimus.

SUper [t] eo [8] quod postulas, utrùm conjugatus, qui ante contractum matrimonium uxoris suæ consanguineam carnali commixtione cognovit, cùm id fateatur uterque & aliqua pars vicinitatis hoc acclamare dicatur, sit ab uxore sua judicio Ecclesiæ separandus. Tuæ Fra. respondemus [u]: quòd propter eorum confessionem tantùm, vel rumorem vicinitatis, separari non debet: cùm & quandoque nonnulli inter se contra matrimonium velint colludere, & ad confessionem incestûs facilè prosilirent, si suo judicio crederent per Judicium Ecclesiæ concurrendum. Rumor autem vicinitatis non adeò est judicandus validus, quòd nisi rationabiles [x] & fide dignæ probationes accedant, possit benè contractum matrimonium irritari [y].

x probabiles *in aliquot Codicib.*

y Bald. *in l.* 1. *C. de prob.* & *l. eo quidem. C. de accusat.*

¶ PITH. [8] *Super eo.*] Vide Surritam 93.

VI. INNOCENTIUS III. Præposito Magdeburgensi. [c. an. 1212. *Romæ in Germaniam.*]

Affinitas superveniens non dissolvit sponsalia de præsenti.

z *Cap.* 1. *eod. tit. in* 111. *Compil.*

DIscretionem [z] tuam: [*Et infrà* α.] Sanè ex parte tua fuit propositum, quòd quidam cum muliere quadam legitimè per verba de præsenti contraxit, quam postmodum à se incognitam, cuidam consanguineo suo tradidit in quantum potuit renitentem. Ille verò cum ipsa, licèt invita matrimonii solennia celebravit: sed mulier quàm citò fuit reddita libertati, aufugit ab eo, & se priori viro restituit postulavit. Nos igitur inquisit. t. t. respond. quòd & viro pro tam turpi facinore gravis est pœnitentia injungenda, & mulier propter publicam [a] honestatem est monenda solicitè, ut nec primum repetat, cujus consanguineus eam licèt invitam cognovit: nec redeat ad secundum, cui non potest propter [b] reatum adulterii commissum: sed in continentia maneat, donec prior fuerit viam universæ carnis ingressus. Quòd si forsitan ad id induci nequiverit, vir prior cogatur redire ad ipsam, & maritali eam affectione tractare: cùm adulterium ei non possit objicere, qui eam adulteram dantem tradidit, præfertim invitam. Nam & si secundùm Evangelicam veritatem nunquam nisi propter fornicationis [c] causam, aut vir uxorem, aut uxor possit dimittere virum: non tamen semper propter causam eandem, vel uxor virum, vel vir dimittere potest uxorem, cùm possit exceptione, vel replicatione legitima impediri. Sed nec affinitas, quæ post contractum legitimè [d] matrimonium inter virum & uxorem inique contrahitur, ei debet officere, quæ hujusmodi iniquitatis particeps non existit [e], cùm [f] suo jure non debeat fine sua culpa privari: quanquam à quodam prædecessore nostro [9] dicatur in simili casu fuisse distinctum, utrùm incestus vel adulterium manifestum fuerit, an occultum: aliis asserentibus inter gradum proximum & remotum esse potiùs distinguendum.

a Vide Conc. Trid. *sess.* 24. *de reform. matrim. c.* 3.

b præter.

Matth. 19. *Marc.* 10. *Luc.* 16.

c Vide Conc. Trid. *sess.* 24. *de sacr. matr. in principio.*

d *cap.* 7.

e legitimum.

f exsitat.

[α *In Domino commendamus quòd in his quæ dubia reputas vel obscura, Sedem consulis Apost. ut in eis de cetero ipsius auct. procedas.*]

¶ PITH. [9] *A quodam Prædecessore nostro.*] Alexandro III. & Urbano III. *cap.* 3. *eod. tit. in* 1. *collect. & cap. ult. de divort. in ead. collect.*

VII. IDEM Bisuntinen. Archiepiscopo. [c. an. 1212. *Romæ in Germaniam.*]

Copula carnalis habita cum puella septem annorum, dirimit matrimonium posteà contractum cum consanguinea.

Hoc dicit secundùm unum intellectum.

g *Cap.* 2. *eod. tit. in* 111. *Compil.* Sextum 4. *sent. dist.* 41. *q. unica. art.* 2. *versic. quod & objicitur.*

FRaternitati [g] Tuæ: [*Et infrà* α.] Divortii sententiam approbamus, quam in eum Canonicè promulgasti, qui illam sibi postea copulare præsumpsit, cujus anteà sororem adhuc septennem contractis sponsalibus extraordinaria libidine noscitur pollusisse [10].

[α *Super tribus capitulis Se. Apost. consulenti, ad cujus consilium est in rebus dubiis à cunctis fidelibus recurrendum, scriptis præsentibus respondemus. In primo.*]

¶ PITH. [10] *Pollusisse.*] *Inquinasse.*

VIII. IDEM Episcopo Gerunden. [g] [c. an. 1212. *Romæ in Hispaniam.*]

g Gerundinen. *al.* Ferotindinen. *al.* Graden.

Affinitas causata ex copula illicita, rumpit sponsalia præcedentia, & privat facultate contrahendi matrimonium.

h *Cap.* 3. *eod. tit. in* 111. *Compil.* Vide Tabiensem *in summa, verbo, sponsalia. §.* 9. *in quarto modo.*

EX literis [h] Fraternitatis Tuæ accepimus, quòd G. lator earum matrem puellæ, quam intra nubiles annos desponsaverat in uxorem, carnaliter sæpè cognovit, & post carnali commixtione puellam tractavit adultam. [*Et infrà* α.] Nos autem eidem viro pœnitentiam injungi fecimus pro peccato: consul. t. respondentes, quòd eis ab invicem separatis, mulier alteri viro non nubat, si postquam novit viri & matris delictum, ei non erubuit commisceri. Vir etiam & mater mulieris nunquam debent ad alias nuptias convolare, sed semper continentiam servare tenentur, & enorme defiere delictum, quod pro nefanda libidine contraxerunt,